
Riktlinje för brottsförebyggande arbete

Reglemente

Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy

Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan

Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan

Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje

Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: Kommundirektör

Dokumentet gäller från: 2023-05-08

Dokumentet gäller för: Värnamo kommuns verksamheter

Dokumentansvarig: Trygghets- och säkerhetsenheten,
Kommunledningsförvaltningen

Innehåll

Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte	5
Mål	5
Metod	5
Brottsförebyggande rådet – BRÅ	6
Styrgrupp - Lokalt brottsförebyggande råd	6
Beredningsgrupp - EST-grupp	6
Effektiv samordning för trygghet – EST	6
Medborgardialog	7
Medborgarlöfte	8
Tidiga samordnade insatser för barn och unga – TSI	8
Social insatsgrupp – SIG	8
Våldsbejakande extremism	8
Grannsamverkan	8
Trygghetsvandringar	8
Länsstyrelsen	9
Ansvar	9
Ansvarig för dokument	9
Bilaga I Samverkansöverenskommelse	10

Inledning

Värnamo kommun verkar för en trygg och säker kommun för alla som bor, vistas och verkar inom kommunens geografiska område. Arbetet grundas i att skydda och värna våra skyddsvärden. Det som kan hota skyddsvärdena är allt från vardagliga händelser till händelser under höjd beredskap och krig. Det är därför viktigt med ett förebyggande arbete, för att minska sannolikheten för och konsekvenserna av händelser. Kommunen har därför åtgärdsplaner och riktlinjer som inriktas på preventiva åtgärder. Utöver dessa har kommunen även riktlinjer för arbetsmetodiken när händelser har inträffat, för att på ett så effektivt sätt som möjligt kunna hantera och åtgärda händelsers efterföljande konsekvenser.

Figur 1. Bilden är hämtad från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Värnamo kommun bedriver sitt arbete med trygghet, säkerhet och beredskap utifrån gällande lagar, förordningar och överenskommelser samt utifrån kommunens egna interna mål samt målkriterier.

Det finns flera personer och arbetsgrupper inom kommunen som i sin vardagliga verksamhet arbetar med trygghets-, säkerhets- och beredskapsfrågor. Det finns likaså temagrupper och råd, med representanter från flera olika verksamheter, som samverkar i syfte att öka tryggheten och säkerheten inom kommunen.

Bakgrund

Syftet med riktlinjen är att uppnå en trygg och säker miljö för personal, kommuninvånare och besökare som vistas i Värnamo kommun.

Det brottsförebyggande arbetet omfattar arbete med fysiska åtgärder, men även arbete som gäller alla som bor och är verksamma inom kommunen, både på individ- och gruppnivå.

För framgång i arbetet krävs samverkan och samråd mellan kommunens olika förvaltningar, polisen, näringslivet och bostadsbolag för att få en gemensam lokal lägesbild.

Syfte

Värnamo kommun ska, i syfte att minska brottsligheten och öka tryggheten, samverka med berörda aktörer. Det brottsförebyggande arbetet ska vara kunskapsbaserat och utgå från gemensam lägesbild, orsaksanalys, åtgärder och uppföljning. Detta sker genom samverkan och samarbete mellan kommun, polis och andra externa aktörer.

Brottsprevention i kommunen uppnås genom:

- att trygghetsskapande åtgärder finns med i stadsplaneringen,
- tidiga insatser vid tecken på kriminalitet samt minska narkotikaanvändningen,
- snabb återställning och sanering efter skadegörelse och klotter,
- information till enskilda om vilka preventiva åtgärder som kan göras för att undvika stöld och inbrott,
- insatser för att motverka etablering av kriminella nätverk,
- att arbeta med inkludering och integration,
- att det finns en samverkan mellan kommunens olika förvaltningar och andra relevanta aktörer så som polisen och bostadsbolag.

Mål

Målet med det lokala brottsförebyggande arbetet är att:

- genom strukturerad samverkan och gemensamma insatser öka tryggheten och minska och förebygga brott i Värnamo kommun,
- öka förtroendet för kommunen, polisen, näringslivet och bostadsbolag,
- engagera medborgare i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet,
- öka samarbetet mellan polisen och Värnamo kommun, vilket förväntas öka förtroendet och tilliten samt effektivisera arbetet för båda parter.

Metod

År 2016 presenterade Brottsförebyggande rådet skriften *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete*. Denna anger hur effektiv samverkan mellan kommun och polis kan bedrivas. Samverkansprocessen består av fem delmoment; initiering av samverkan, egna förberedelser, gemensamma förberedelser, genomförande och effekttuppföljning.

Initiering av samverkan sker genom att kommunstyrelsens ordförande och chefen för lokalpolisområdet fattar beslut om att samverka. Beslutet återfinns i samverkansöverenskommelsen, *se Bilaga I*.

Egna förberedelser innebär att en gemensam lokal lägesbild tas fram.

Gemensamma förberedelser innebär att kommunens och polisens lägesbilder läggs ihop, varpå det görs en analys av problem och dess orsaker. Parterna enas om inriktning för arbetet.

Genomförande innebär att det skapas konkreta mål och åtgärdsplaner tas fram.

Uppföljning innebär en fortlöpande granskning av kvaliteten och effekterna av genomfört arbete samt återkoppling till lokalt brottsförebyggande råd.

Brottsförebyggande rådet – BRÅ

Myndigheten brottsförebyggande rådet verkar för att brottsligheten ska minska och tryggheten ska öka i samhället. Detta görs genom att sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete.

Styrgrupp - Lokalt brottsförebyggande råd

I Värnamo kommun finns ett lokalt Brottsförebyggande råd som fungerar som styrgrupp för det brottsförebyggande arbetet. Rådet skapar förutsättningar för aktörernas samverkan genom att förankra och ge mandat för arbetet. Det lokala brottsförebyggande rådet ska även ansvara för att visioner bryts ner till konkreta mål och delmål och se till att åtaganden genomförs. Ordförande för rådet är kommunstyrelsens ordförande och sammankallande är kommunens säkerhetssamordnare. Med i rådet sitter även förvaltningschefer, representanter från Finnvedbostäder, Värnamo näringsliv AB och Värnamo city, kommunstyrelsens presidier, kommundirektör, kommunpolis, lokalpolisområdeschef och dokumentationsansvarig.

Värnamo kommuns lokala brottsförebyggande råd träffas fyra gånger per år, två gånger på hösten och två gånger på våren.

Beredningsgrupp - EST-grupp

I Värnamo kommun finns även en EST-grupp som fungerar som beredningsgrupp. Beredningsgruppen är länken mellan styrgruppens beslut och utförandet och ska arbeta strategiskt med att planera, utforma och följa upp arbetet. Insatser föreslås utifrån det lokala läget och presenteras för styrgruppen som i sin tur fattar beslut om vad som ska göras. Vid behov kan även särskilda arbetsgrupper tillsättas. Arbetsgrupperna sätts samman utifrån vad som ska göras och är tidsbegränsade. Ansvarig och sammankallande för beredningsgruppen är kommunens säkerhetssamordnare. Deltagare är bland annat kommunpolis, ANDT-samordnare, fältsekreterare, Finnvedsbostäder, Gummifabriken och representanter från förvaltningarna.

Värnamo kommuns EST-grupp träffas minst fyra gånger per år eller vid behov.

Effektiv samordning för trygghet – EST

EST är ett sätt för kommunen att arbeta med samverkansprocessen. Metoden utgår från den kunskapsbaserade arbetsmodellen och bygger på att förebygga brott och otrygghet genom tidiga insatser. Syftet med arbetsmetoden är att på ett systematiskt och strukturerat sätt arbeta med samverkan mellan polis, kommun, och andra lokala aktörer i området. Stegen i EST är kartläggning, analys, insatser, uppföljning och återkoppling.

Figur 2. Illustration över Effektiv samordning för trygghet – EST.

Kartläggning innebär att aktörerna tillsammans samlar in information till en lokal lägesbild. Informationen gäller bland annat skadegörelse och klotter, otrygga platser och andra händelser.

Analys innebär att bakomliggande orsaker identifieras så att insatserna kan riktas mot dessa. Detta steg är viktigt eftersom det innebär mer effektiva och långvariga insatser som inte enbart behandlar symptomen.

Insatser innebär att insatser bestäms och sätts in samt att samverkanspartner som kan bidra med insatserna identifieras.

Uppföljning innebär att insatserna som har satts in följs upp och utvärderas. Uppföljning är ett viktigt steg i processen eftersom det kan visa på om insatserna är på rätt väg eller om de behöver ändras eller avbrytas.

Återkoppling innebär att lägesbilder och analyser sprids till allmänheten, men även till inblandade aktörer. Återkoppling är viktigt för att skapa motivation hos aktörerna men även förtroende och engagemang från allmänheten.

Kartläggning och analys görs 8-10 gånger per år i Värnamo kommun. Insatser görs av förvaltningar eller externa aktörer och uppföljning och återkoppling sker 4 gånger per år i samband med det lokala brottsförebyggande rådet.

I Värnamo kommun är det säkerhetssamordnare och kommunpolis som är ledande i EST-arbetet. Exempel på andra aktörer som är delaktiga i arbetet är näringslivet och bostadsbolag.

Medborgardialog

Medborgardialoger är ett sätt för de som verkar och bor i området att påverka eller bli delaktiga i kommunens och polisens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Medborgarna är experter på sitt bostadsområde och deras erfarenhet och kunskap är viktiga delar för att få en fördjupad lägesbild. Medborgardialoger kan genomföras på många olika sätt, exempelvis genom enkäter, trygghetsvandringar, intervjuer, fokusgrupper och liknande.

Medborgarlöfte

När kommunen och polisen skapat en lägesbild, bland annat genom dialoger med medborgarna, fattas beslut om vad som ska prioriteras. De fokusområden som kommunen och polisen beslutar att prioritera och gemensamt arbeta med, framgår i medborgarlöftet. Med utgångspunkt av fokusområdena skapas aktiviteter och åtgärder som kommunen, polisen och andra aktörer arbetar med, både enskilt och tillsammans, under kommande år. Medborgarlöftet ska följas upp och kommuniceras med medborgarna. Löftet finns att läsa på kommunens hemsida; [medborgarlöfte Värnamo kommun](#)

Tidiga samordnade insatser för barn och unga – TSI

Tidiga samordnade insatser för barn och unga syftar till att ge alla barn goda förutsättningar för att leva ett gott liv. Arbetet med TSI görs genom att det finns en gemensam vision, riktning och tydliga samverkansprocesser mellan barn- och utbildningsförvaltningen, medborgarförvaltningen och omsorgsförvaltningen. Även teknik- och fritidsförvaltningen samt kulturförvaltningen samverkar i arbetet.

Social insatsgrupp – SIG

Ungdomar som har en hög risknivå för att begå brott och är villiga att lämna denna livsstil kan erbjudas hjälp genom en social insatsgrupp. I denna form samverkar bland annat skola, socialtjänst och polis mer intensivt runt en ungdom. Insatsen beslutas av socialtjänsten och innebär att inblandade aktörer samverkar i syfte att stötta ungdomen utifrån en gemensam åtgärdsplan.

Våldsbejakande extremism

Arbetet syftar ytterst till att förebygga ideologiskt motiverad brottslighet och terrorism och är en del av det brottsförebyggande arbetet i stort, *se mer i riktlinje för arbete mot våldsbejakande extremism.*

Grannsamverkan

Grannsamverkan grundar sig i att de som bor i ett område tillsammans utövar social kontroll i området, det vill säga att de boende bevakar området tillsammans. Detta kan i sin tur minska olika brott som till exempel inbrott och skadegörelse. Polisen skickar löpande ut brottsförebyggande information till kontaktombuden i grannsamverkansområden. Kontaktombuden distribuerar i sin tur informationen till grannarna i området.

Värnamo kommun är även delaktiga i projektet näringslivssamverkan där svenskt näringsliv, polisen, länsstyrelsen och det lokala näringslivet samverkar för att minska risken för brott och öka tryggheten bland företagen i kommunen.

Trygghetsvandringar

Trygghetsvandringar innebär att en grupp människor går igenom ett område och systematiskt inventerar det ur trygghetshänseende. I processen ingår att ta fram förslag på åtgärder för att öka tryggheten. Projektet har sin grund i grannsamverkan.

Grundtanken är att de som bor och arbetar i området, representanter från kommunen, företrädare för lokala föreningar, bostadsbolag, politiker och polis ska medverka på vandringen. Detta då de har störst kännedom om området och att deras erfarenheter är viktiga att ta tillvara. Sammankallande för trygghetsvandringar är kommunens säkerhetssamordnare alternativt kommunpolis.

Trygghetvandringar genomförs när den lokala lägesbilden påvisar ett behov av det.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har ansvaret för att stödja och bidra till regional samordning av det brottsförebyggande arbetet.

I uppdraget ingår att:

- stödja utvecklingen av ett kunskaps- och problembaserat lokalt och regionalt brottsförebyggande arbete,
- bidra till att samarbete och erfarenhetsutbyte mellan berörda aktörer utvecklas på lokal och regional nivå för att förebygga brott,
- stödja kompetensutveckling och gemensamma tvärsektoriella utbildningsinsatser inom det brottsförebyggande området
- stödja och initiera kommunöverskridande brottsförebyggande åtgärder.

Värnamo kommun deltar i Nätverk Brottsförebyggande arbete regionalt vilket leds av Länsstyrelsen Jönköpings län.

Ansvar

Enheten för trygghet och säkerhet leder, samordnar och följer upp det brottsförebyggande arbetet på kommunstyrelsens uppdrag.

Ansvarig för dokument

Ansvarig för uppdatering av dokumentet är säkerhetssamordnare.

Revidering av Riktlinjen ska genomföras minst en gång inför varje ny mandatperiod eller om behov uppstår.

Revidering redovisas för lokalt brottsförebyggande råd samt kommunstyrelsen.

Bilagor revideras efter behov.

Bilaga I

Samverkansöverenskommelse**SAMVERKANSÖVERENSKOMMELSE**

Polismyndigheten och Värnamo kommun har beslutat att samverka för att effektivisera det brottsförebyggande och trygghetskapande arbetet.

Härmed tecknas en överenskommelse om att arbeta med brotts- och trygghetsproblem som prioriterats, med en gemensam lägesbild som beslutsunderlag.

Parterna åtar sig att följa den beslutande handlingsplanen tillsammans med givna medborgarlöften. Handlingsplanen och medborgarlöftena ska fullföljas och ansvaret ligger på utförarna.

Utförarna åläggs en kontinuerlig återrapportering till det lokala Brottsförebyggande rådet i Värnamo kommun i enlighet med gällande handlingsplan.

Samverkansöverenskommelsen mellan Polismyndigheten och Värnamo kommun gäller tills vidare och upphör först när någondera av parterna säger upp överenskommelsen.

Värnamo 2020-01-24

Håkan Boberg
Lokalpolisområdeschef

Hans-Göran Johansson
Kommunalråd

Figur 3. Samverkansöverenskommelsen mellan polismyndigheten och Värnamo kommun.